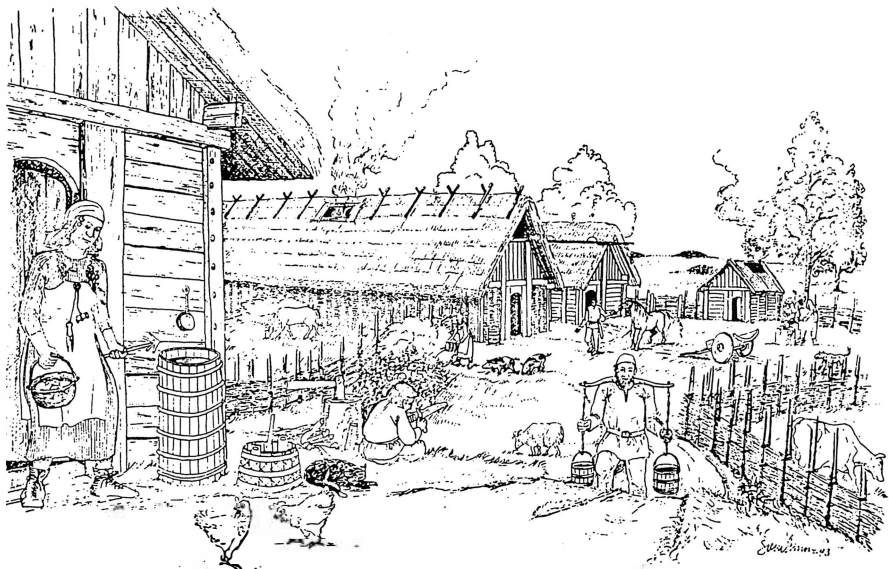

En vandring i historien - Vikingagravfältet och Klikten

Livet på Vikingatiden. Teckning Sven Olsson -93

Som elev vid Sollerö skola med Lilly Sterner-Jonsson som lärare fick man lyssna till färgstarka berättelser om vår ö och dess historia. Särskilt minns jag hennes berättelser om Vikingagravfältet och den känsla av mystik som "kringgärdade" området. Lilly var, en för den tiden "modern" lärare, som tog oss ut i naturen och visade på företeelser och minnesmärken, som hon berättade om. Tack Lilly för dessa upplevelser! Under årens lopp har jag ofta kommit i kontakt med människor som fascinerats av vikingatidens historia och många som undrat och funderat över "stenhögarna" ute vid Bengtsarvet. Varför skulle man inte kunna försöka förmedla berättelser från våra lärare och de äldre på något sätt? Försöka åskådliggöra hur människorna levde och verkade under denna tidsepok.

I samband med "Hela Sverige ska leva"-kampanjen i slutet av 80-talet erbjöds en möjlighet att förverkliga en dröm, som flera Solleröbor diskuterat och önskat. I projekt Landsbygd -90 togs bl a fram en beskrivning på en vandrings- och kulturstig genom gravfältsområdet på Sollerön. Under Våren 1993 förverkligades en del av planerna.

Vandringsleden, som utgår från Hembygdsgården, är i dag utrustad med fina informationstavlor, som hjälper vår fantasi att förstå hur våra förfäder levde, arbetade och dog. Vi får en förklaring till stenhögarna. "När man byggde upp en grav röjdes först marken. I mitten lade man resterna av likbålet med brända ben och gravgåvor. Över det lade man en hög av jord med mycket sten i. Ofta placerades en kantring av sten runt graven. I flera av gravhögarna har man också hittat sekundärgravar, gravsättningar gjorda senare. Bland gravgåvorna fanns vackra saker som skulle visa den dödes anseende och ställning. Särskilt de praktfulla svärderna i gravarna här på Sollerön vittnar om en bygd i välstånd"

Låt oss göra en promenad

Vi passerar genom grinden vid den nordvästra delen av Hembygdsgården - den första informationen handlar om "Livet på vikingatiden" och vi ser ut över Bjärså kern - mot bergen och Siljan, Man ser på bilden och vi kan känna doften från djuren och från röken i hustakens öppning.

Promenaden startar vid Hembygdsgårdens nordvästra grind.

Lite längre fram sätter vi oss på en trivsamt bänk och njuter av omgivningen. Vår guide d v s tavlan framför oss berättar om "Döden på vikingatiden". "När människorna hade dött brändes de på bål tillsammans med gravgåvorna och den mat och dryck som kunde behövas på färden. I gravarna har man hittat en stor mängd krampor, spikar och nitar från båtar, kistor eller skrin. Kanske den döde lades i en båt tillsammans med hästen och den nödvändiga redskapen. Man visste aldrig vad man kunde få nytta av i nästa liv".

Vi vandrar vidare och kommer så småningom till gamla kapelltomten med Offerkällan i lummig omgivning. Är det möjligen en slant, som glimmar i vattnet? Ska vi också försöka oss på en önskning?

Offerkällan

Längre fram passerar vi genom ett odlingslandskap, som får oss att fundera över om man möjligen kan ha haft fruktodling på terrasser. Det ser faktiskt så ut. Vi följer några fruktträd med blicken och ser upp emot Karl Lärkas stuga i backen. Karl Lärka som kämpade hela sitt liv för att skydda och bevara gravfältet.

Kan det vara terassodling?

Plötsligt minns jag åter när jag var en så där 10-12 år gammal. En av mina klasskamrater kom från Norby i Utanmyra. Jag följde henne hem från skolan en vårdag. Vi tog en genväg genom Klikten - när vi kom ner mot "Silvergruvan" då var hela marken ljus blå. Det kändes som om man gick på, eller genom en blåsippmatta! Jag tror aldrig jag sett så mycket blåsippor! Nu i vuxen ålder och mor till Lina - 11 år, besöker vi gärna Klikten på våren. Dels för blåsipporna men också för grodorna, som också ger en upplevelse och ytterligare en dimension åt naturen.

Agnmyren med sin vattenspegel lockar inte bara fåglar och grodor utan får även fantasin att skena igen. Tro om det var här som vikingarna hade sin båthamn eller var det närmare dagens sjöstrand? Hursomhelst, nu fikar vi -kaffe och limpsmörgås med prickig korv.

Vi går vidare, känner oss nöjda, och fortsätter mot Ångbåtsbryggan. Jag berättar för Lina om "Grosshandlarvillorna" i backen och sedan viker vi av uppåt mot de öppna åkrarna igen. Vi ser Karl Lärkas stuga bakom körsbärsträden och funderar ett tag över Karl och hans liv, som fotograf och forskare. Vi ser återigen framför oss det öppna fältet med de många "stenhögarna-gravarna" och skyndar oss raskt genom Bengtsarvet åter till Hembygdsgården - det börjar regna, ett snällt, stilla höstregn.

Agnmyren

Projektet Landsbygd -90 fortsätter. Nu närmast står ett Bygdemuseum på tur. Förhandlingar med kommunen och länsstyrelsen pågår och om allt går väl, kanske vi inom några år kan glädjas åt, att ytterligare ge liv åt vår historia, kultur och hembygd!

Sara Markus-Jansson